

anden Retning, navnlig hvad Religionen angaar, hvor man i det hele taget vil unddrage sig det lille Smule Tilshyn, man hidtil har haft i Folke-skolen. Selvfølgelig kan der ogsaa være andre Hensyn, særlig politiske, som bidrage dertil, men jeg tror, at i de fleste Tilfælde er det de forfælske kirkelige Syn, der er Aarsag til Friskolers Oprettelse. Rettegælden heraf, lige saa forfælsk tror jeg dog det er at støtte disse Skoler saaledes, at det gaar ud over vedkommende Kommune-lærere eller over selve Kommunen — et af to maa jo blive Tilfældet efter Forslaget; hvis Børneantallet i en Skole gaar ned under 50, vil det blive en Indskrænkning i Lærerenes Løn, hvis ikke, bliver det Kommunen, der kommer til at støtte de private Skoler. Ogsaa her, siger jeg, vil det mest komme til at gaa ud over Skolelærerne paa de mindre gode Egne, hvor der er langt mellem Beboerne og færre Børn i Skolerne, idet der lettere vil blive under 50 Børn i saadanne Skoler, og selvfølgelig er det de Lærere, der i Forvejen have de mindre Lønninger, der derved lettelig vil blive berøvede noget af deres Lønning. Naar der er Tale om at støtte den private Skole, vil jeg gerne være med dertil, thi naar Staten støtter megen anden privat Undervisning, kan det være lige saa berettiget at Staten støtter de private Børneskoler. Jeg havde for mit Vedkommende derfor ikke Betænelighed ved at slutte mig til første Halvdel af det Forslag, som er fremført af Flertallet under Nr. 82, og derved ikke den sidste Halvdel var knyttet dertil, vilde jeg have stemt derfor. Forslaget lyder saaledes: „Har nogen i 10 paa hinanden følgende Aar virket ved privat Skole (jfr. § 29) som Lærer (Lærerinde) for mindst 25 Børn i aarligt Gennemsnit, og Skoledirektionen skønner, at den paagældende har ført Børnene til samme almindelige Standpunkt som den offentlige Skole, kan Skoleraadet tilstaa ham (hende) samme Adkomst til Lønningstillæg, som om han i det nævnte Tidsrum havde været fast ansat Andenlærer paa Landet“. Her staar jo, at Skoledirektionen kan give ham eller hende sin Anbefaling, det er selvfølgelig paa Indberetning fra Skoledirektionen, som har overbæret den aarlige Prøve. Jeg mener, at naar noget saadant foreligger, kunde der intet være i Vejen for, at de private Lærere kunde faa Del i Lønningstillægene, i alt Fald efter samme Forhold som Andenlærerne, og det var den Maade, jeg helst vilde være med til at støtte Privatskolerne paa. Jeg kunde ogsaa være med til, hvad der er stillet Forslag om af et æret Mindretal, og hvad der

er berørt af det ærede Medlem for Frederiks-borg, nemlig Underændringsforslag Nr. 81, men der er man inde paa Skolepengefystemet, som jeg i det hele taget ikke synes saa godt om. Derimod tilføjes der i Ændringsforslaget Nr. 82 bagefter det Stykke, jeg her oplæste, at der skal kunne tilstaa disse private Lærere paa visse nærmere Betingelser en Pension efter 20 Aars Virksomhed. Dette vil jeg for mit Vedkommende ikke gaa med til, idet jeg mener, det er for farligt, fordi man saa kan komme til at hve Pension til en Lærer, der i 20 Aar har virket ved en privat Skole og har virket godt, altsaa kan det meget godt være en Mand, der gaar af i 40 Aars Alderen. Havde dette ikke været knyttet til, vilde jeg imidlertid meget gerne have stemt for Ændringsforslag Nr. 82. Dette vilde jeg gerne fremføre for at klar-gøre min Stilling over for den private Skole. — Maaſte jeg med det samme med et Par Ord maa berøre det, som ogsaa i Dag har været fremført, nemlig det Beløb af 170,000 Kr. til Kjøbenhavns Kommune, som foreslaas. Det kan gerne være, at det ærede Medlem for Årsens (Berntsen) i Gaar, da han fremdrog denne Sag, maaſte maledede med noget stærke Farver — jeg siger ikke ubetinget just for stærke Farver — de Fordele, som Kjøbenhavns Kommune i mange Henseender havde og som ogsaa vilde komme den til Nytte paa Undervisningens Omraade. Et kunne vi dog vist alle sammen være enige om, som ogsaa det ærede Medlem fremførte, at ved den Overenskomst, der blev sluttet, den Gang Kjøbenhavn overtog Fæstnings-terrainet, gjorde den en meget fordelagtig Forretning, som sikkert har indbragt Kommunen mange, mange Penge. Det skal dog siges til Kjøbenhavns Ros, at den har ogsaa anvendt dem vel i mange smukke Djeled, og har den især anvendt sine rige Midler til Skolevæsenet, fortjener det saa meget mere Anerkendelse. Paa den anden Side maa det ogsaa fremhæves, hvad der blev betonet af den samme Taler, at der er saa meget herinde, som virkelig er til Gavn for Oplysningen og Undervisningen, og hvilken Betydning have navnlig ikke de forfælske Museer for Undervisningen i Naturhistorie, Historie og Geografi, det, at man kan lade Børnene se den Mangfoldighed og Forfælsk-artethed, som disse Museer frembyde? Naar Lærerne ude paa Landet fortælle Børnene om dette, kunne de dermed ordentlig begejstre dem, hvor meget mere da, naar de have det for Haanden at kunne bese disse Ting, og de blive ledede paa rette Maade. Det er virkelig noget, der bidrager til at fremme Undervisningen og adville Landsdannelsen i